

Jak założyć spółkę w Turcji?

20 listopada 2020 r.

Spis treści:

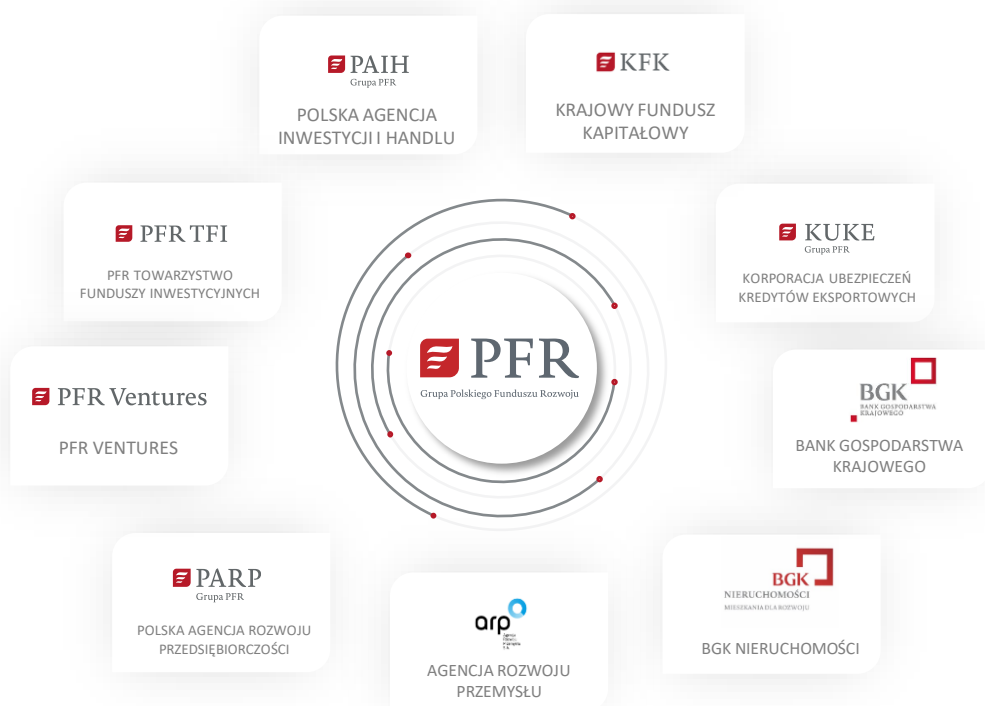
Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.....	3
Rozdział 2: Podstawowe informacje o kraju.....	5
Rozdział 3: Przepisy regulujące materię spółek.....	9
Rozdział 4: Dlaczego warto inwestować w Turcji?.....	11
Rozdział 5: Typy spółek.....	13
Rozdział 6: Wymogi strukturalno-kapitałowe.....	16
Rozdział 7: Odpowiedzialność wspólników i członków zarządu.....	17
Rozdział 8: Procedura założenia spółki – spółka akcyjna i sp. z o.o.	19
Rozdział 9: Procedura założenia oddziału.....	25
Rozdział 10: Procedura założenia liaison office.....	27
Rozdział 11: Zatrudnianie cudzoziemców	30

Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) jest instytucją doradczą wchodzącą w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), punktem pierwszego kontaktu dla eksporterów oraz inwestorów.

Komplementarna oferta grupy PFR

Misją PAIH jest zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju oraz zasięgu i dynamiki umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw. Działamy zarówno w Polsce, jak i poprzez Zagraniczne Biura Handlowe (ZBH).

Oferujemy szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego Państwa projektów biznesowych. Pomagamy również w pokonywaniu procedur administracyjnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć, opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji oraz wiarygodnych partnerów i dostawców.

Zapewniamy również dostęp do instrumentów finansowych, w tym ubezpieczeń oferowanych przez instytucje zrzeszone w Grupie Polskiego Funduszu Rozwoju.

Oferta Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu składa się z trzech kluczowych filarów:

Eksport

Wsparcie polskiego eksportu ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Inwestycje

Zwiększanie rodzimych inwestycji w Polsce oraz za granicą. Wsparcie inwestycji zagranicznych na terenie naszego kraju.

Partnerstwo

Współpraca z administracją publiczną oraz instytucjami otoczenia biznesu w realizacji wspólnych projektów.

Gdzie jesteśmy?

Regiony, w których działamy...

Rozdział 2: Podstawowe informacje o kraju

Oficjalna nazwa:	Republika Turcji
Powierzchnia:	783,56 tys. km²
Populacja:	82 835 tys.
Oficjalny język:	Turecki
Stolica:	Ankara
Czas:	UTC+3
Stopy podatkowe:	CIT: 22 %
	PIT: 15-35%
	VAT: 1-18%
PKB:	Całkowite (2019) 761 mld USD
	Per capita (2019) 9 213 USD
Import:	Całkowity (2019) 202 703 mln USD
	Z Polski 2 2 479 mln USD (1,22%)
Eksport:	Całkowity (2019) 171 482 mln USD
	Do Polski 3 308 mln USD (1,93%)

Pozycje w rankingach:

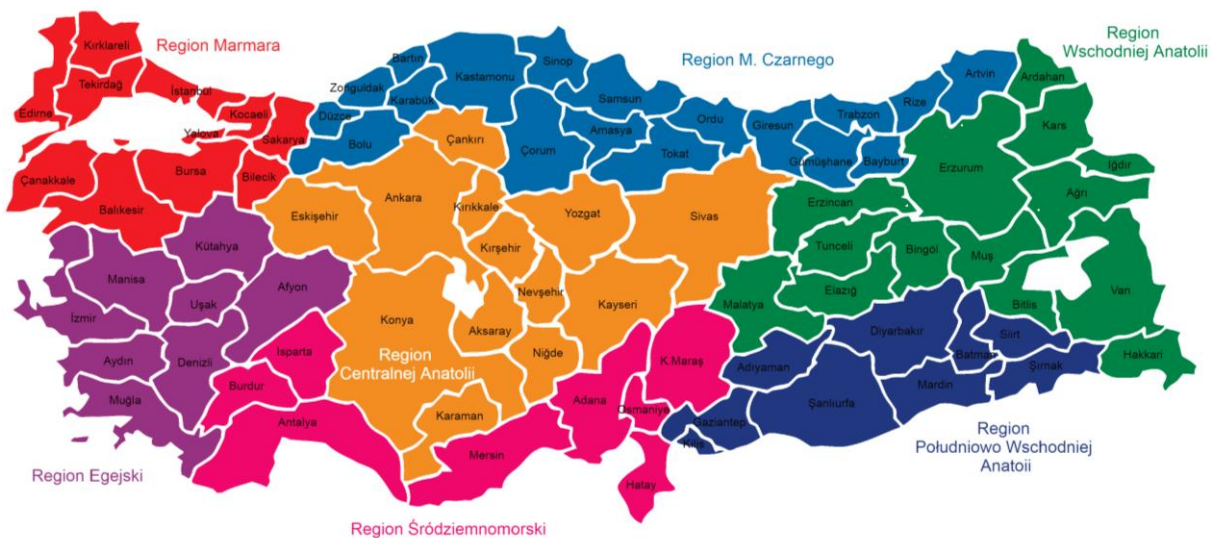
Doing Business 2020	33/190
Index of Economic Freedom 2020	71/180
Corruption Perceptions Index 2019	91/180
Global Innovation Index 2019	49/129

Źródło: CIA World Factbook, TUIK, Bank Światowy, The Heritage Foundation, Transparency Internationa, Cornell INSEAD WIPO;

Republika Turcji jest położona na styku Europy Południowo-Wschodniej i Azji Południowo-Zachodniej. 97% terytorium zajmuje obszar płw. Azji Mniejszej oraz przyległych terenów na wschodzie, zaledwie 3% kraju leży w granicach kontynentu europejskiego pozostając oddzielone od azjatyckiej części cieśniną Bosfor. Turcja dzieli granice lądowe z Grecją i Bułgarią na północnym zachodzie, z Armenią, Gruzją, Iranem i Irakiem na wschodzie oraz z Syrią na południu. Od północy, zachodu i południa granicę stanowi wybrzeże odpowiednio M. Czarnego, Egejskiego i Śródziemnego. W granicach kraju położone jest również M. Marmara, które wraz z cieśnieniami Bosfor i Dardanelle stanowi kanał transportowy między M. Czarnym i M. Egejskim.

Republika Turcji jest podzielona na 7 regionów: Marmara, Karadeniz (M. Czarne), Ege (Egejski), Akdeniz (Śródziemnomorski), İç Anadolu (Centralna Anatolia), Doğu Anadolu (Wschodzia Anatolia) oraz Doğu Güney Anadolu (Płd.-Wsch. Anatolia). Jednocześnie kraj podzielony jest na 81 prowincji, które to z kolei są podzielone na gminy - tych jest w sumie 973. W przeważającej większości przypadków nazwa prowincji jest tożsama z nazwą głównego miasta, wyjątek stanowią prowincje Kocaeli (Izmit), Hatay (Antakya), Sakarya (Adapazarı). Ponadto w kraju funkcjonują 32 gminy metropolitalne.

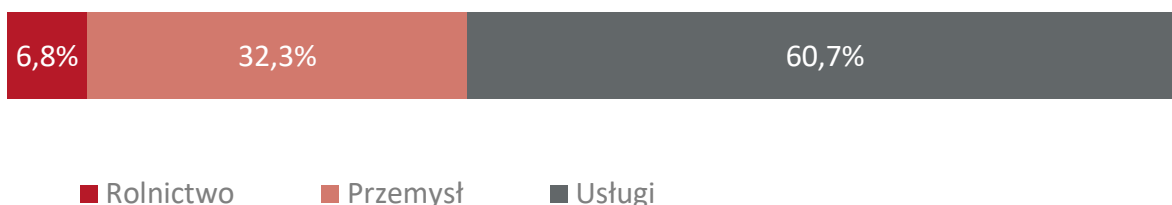
Źródło: CIA Factbook, TUIK, GUS, IMF, Wikipedia

W 2019 roku nastąpiło istotne osłabienie dynamiki PKB Turcji kiedy to dynamika PKB denominowanego w lirach tureckich rok do roku wyniosła zaledwie 0,9%, a wyrażonego w UDS wykazała wartość ujemną na poziomie -4,5%. Mimo trudności i ograniczeń wywołanych ogólnoswiatową walką z pandemią Covid-19 źródła tureckie prognozują wynik na koniec 2020 roku na poziomie 0,3% jednak Międzynarodowy Fundusz Walutowy sugeruje kolejne zmniejszenie o 5%.

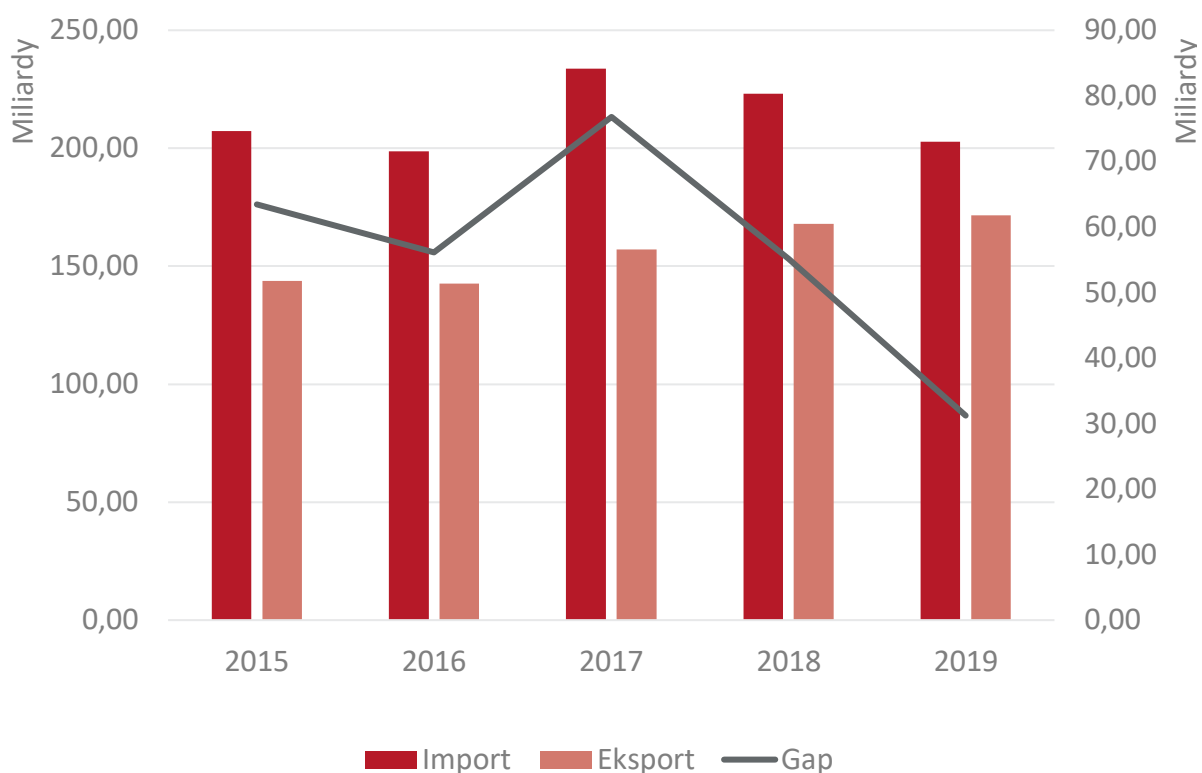
Turcja od 2015 roku boryka się z postępującym spadkiem wartości lokalnej waluty wobec dolara, która na przestrzeni lat 2015-2020 straciła ponad 300% (01.01.2015 1 USD=2,5088 TRY vs. 01.12.2020 1 USD=7,8443 TRY), co z jednej strony przekłada się na ograniczenie siły nabywczej na produkty importowane, ale jednocześnie czyni tureckie produkty eksportowe bazujące na surowcach lokalnych bardziej atrakcyjnymi cenowo, czego dowodem jest rokrocznie wzrastająca ogólna wartość eksportu.

Turecka gospodarka to przede wszystkim usługi i przemysł ze stosunkowo małym wkładem rolnictwa.

Udział sektorów w gospodarce

Mimo, że eksport jest uważany w Turcji za motor rozwoju, kraj od wielu lat odnotowuje ujemny bilans handlu zagranicznego. Jednak całkowita wartość eksportu z roku na rok wzrasta i w konsekwencji rok do roku wartość ujemnego salda ulega zmniejszeniu.

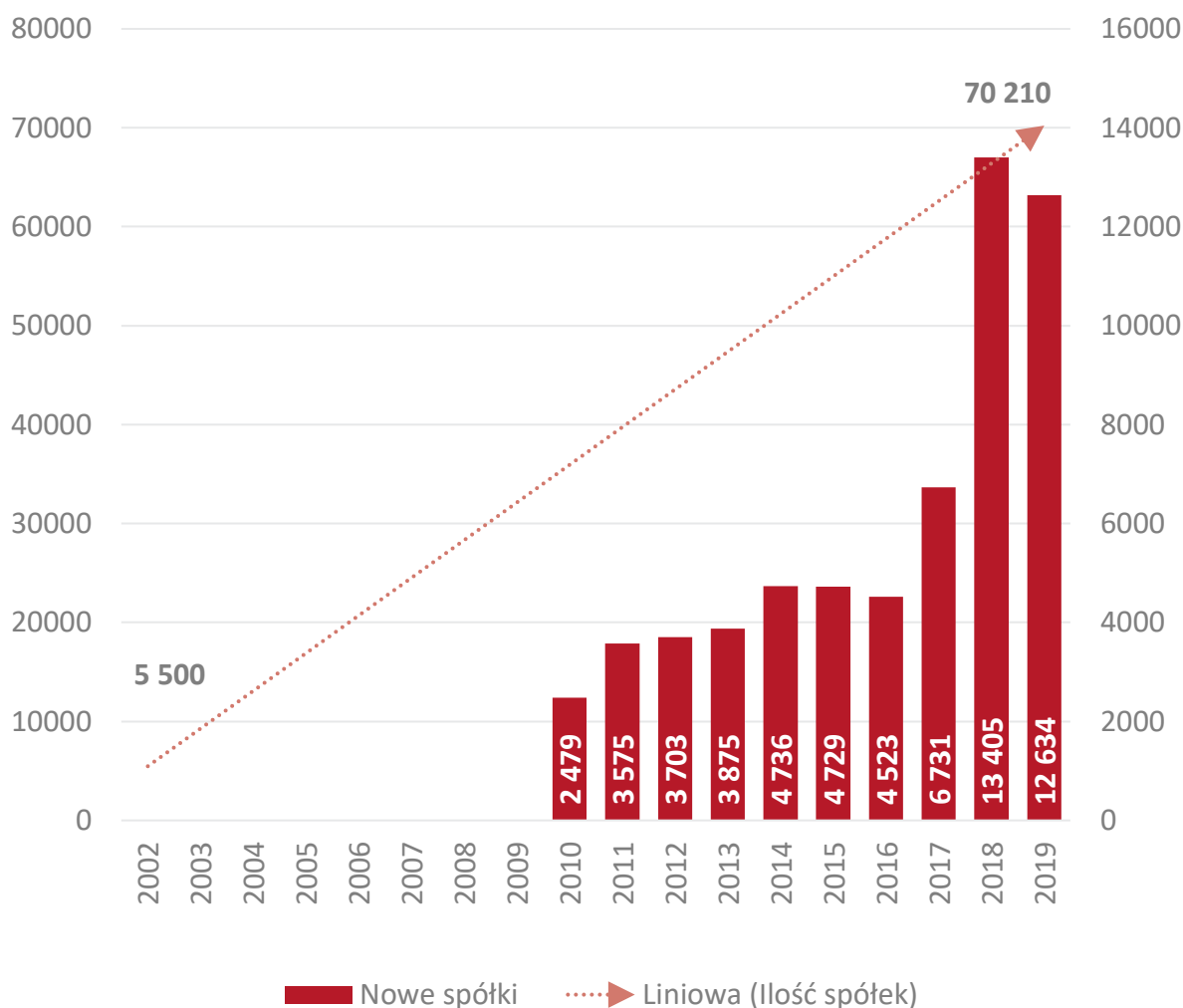
Polska odpowiada za 1,22% całości tureckiego importu co jednocześnie stanowi 0,81% całości polskiego eksportu. Z kolei turecki eksport do Polski stanowi 1,93% całości i odpowiada za 0,65% sumarycznego importu realizowanego przez Polskę.

CO EKSPORTUJEMY (TOP 3)	WARTOŚĆ EKSPORTU 8 331,168 mln PLN	WARTOŚĆ IMPORTU 16 832,088 mln PLN	CO IMPORTUJEMY (TOP 3)
Maszyny i urządzenia mechaniczne, elektryczne i ich części	UDZIAŁ W EKSPORTCIE POLSKI OGÓŁEM 	UDZIAŁ W IMPORTCIE POLSKI OGÓŁEM 	Pojazdy, samoloty, statki i współdziałające urządzenia
Metale nieszlachetne i artykuły z nich			Materiały i artykuły włókiennicza
Pojazdy, samoloty, statki i współdziałające urządzenia			Maszyny i urządzenia mechaniczne, elektryczne i ich części

Źródło: CIA Factbook, TUIK, GUS, IMF, Wikipedia

Rozdział 3: Przepisy regulujące materię spółek

Przepisy prawne dotyczące spółek w Turcji reguluje nowy turecki kodeks handlowy z 2012 roku. Jest to nowelizacja, która miała na celu zachęcenie zagranicznych inwestorów do dokonywania inwestycji bezpośrednich. Nowelizacja kodeksu uwzględniła szereg istotnych reform mających na celu stworzenie bardziej przejrzystego, sprawiedliwego i nowoczesnego środowiska dla inwestycji i biznesu. W efekcie Turcja stała się atrakcyjną destynacją dla inwestycji zagranicznych, co odzwierciedla ilość nowo otwieranych przedsiębiorstw z udziałem zagranicznego kapitału.

Źródło: TUIK, TOBB, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi

Ponadto działalność spółek handlowych w Turcji jest regulowana przez ustawy takie jak prawo celne, ustawa o podatku od towarów i usług (tur. KDV), ustawa o podatku akcyzowym (tur. ÖTV), porozumienia międzynarodowe (np. umowa o Unii Celnej). Z wyjątkiem ostatniej z wymienionych teksty oficjalne są dostępne jedynie w języku tureckim. Internet oferuje tłumaczenia całości lub części aktów, nie są one jednak autoryzowane przez instytucje tureckie.

Cennym źródłem dla przedsiębiorstw rozpatrujących rozpoczęcie współpracy z tureckimi partnerami lub otwarcie przedsiębiorstwa w Turcji i prowadzenie transakcji eksportowo-importowych jest portal Tariff-tr.com. Obecnie pozostaje on najbardziej kompleksowym źródłem informacji o tureckiej legislacji związanej z BIZ oraz o aktualnie obowiązujących stawkach importowo-eksportowych udostępniając informacje w jęz. angielskim.

Rozdział 4: Dlaczego warto inwestować w Turcji?

Turcja przyjęła szereg reform legislacyjnych w celu ułatwienia napływu BIZ, takich jak na przykład utworzenie Tureckiej Agencji Wspierania i Promocji Inwestycji (ISPAT). Duży nacisk położono również na rozwój partnerstw publiczno-prywatnych dla znaczących projektów infrastrukturalnych oraz na usprawnienie procedur administracyjnych. Wzmocniono ochronę własności intelektualnej oraz wprowadzono reformy strukturalne przeprowadzane w ramach przygotowania do procesu akcesyjnego do UE.

Działanie podejmowane w Turcji celem przygotowania do ewentualnego wejścia do Unii Europejskiej widoczne są w dostosowywaniu lokalnych regulacji do europejskich standardów handlowych, które znacznie zliberalizowały gospodarkę.

Rząd turecki zabiega o zagranicznych inwestorów przede wszystkim w ramach sektorów takich jak:

- motoryzacyjny,
- elektryczno-maszynowy,
- lotniczy i obronny,
- energetyczny,
- rolniczy i przetwórstwa żywności,
- infrastrukturalny,
- finansowy.

Turcję cechuje również strategiczne położenie geograficzne, które pozwala jej pełnić rolę regionalnego węzła między Europą, Azją i strefą ekonomiczną MENA. Nie bez znaczenia pozostaje również prężnie rozwijająca się młoda populacja klasy średniej o zwiększonej sile nabywczej i nastawieniu na konsumpcję. To kraj, który liczy przeszło 82 miliony potencjalnych konsumentów.

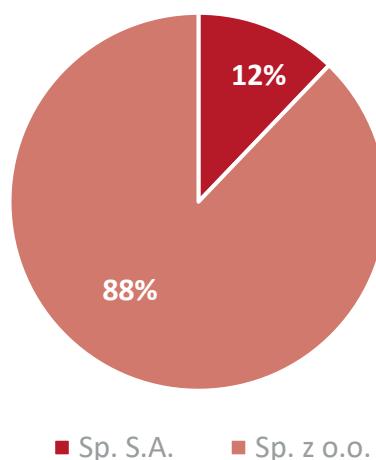

Rozdział 5: Typy spółek

Podejmując decyzję o ustanowieniu spółki w Turcji w pierwszej kolejności należy zdecydować, w jakiej formie spółka ma zostać zawiązana. W Turcji możliwe jest ustanowienie podmiotu zarówno jako jednostki posiadającej osobowość prawną (corporate) oraz nieposiadającej osobowości prawnej (non corporate)

CORPORATE	NON CORPORATE
<ul style="list-style-type: none">• Spółka akcyjna (tur. Anonim Şirketi – A.Ş.)• Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (tur. Limited Şirketi – LTD. ŞTİ.)• Spółdzielnia (tur. Kooperatif Şirket)	<ul style="list-style-type: none">• Spółka partnerska (Kolektif Şirket)• Spółka komandytowa (Komandit Şirket)

Mimo szerokiego wyboru form spółek, dane z ostatnich 10 lat pokazują, że zarówno przedsiębiorcy lokalni jak i zagraniczni wybierają zazwyczaj formy A.Ş. i LTD. Şti. W przypadku nowoustanowionych spółek z kapitałem zagranicznym na przestrzeni lat 2010 - 2019 88% stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Źródło: Źródło: TOBB, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi

Istnieje również możliwość rozpoczęcia działalności na terytorium Turcji w ramach spółki zależnej. Wybierać można między jedną z dwóch dostępnych form:

Oddział spółki matki (BRANCH)

- brak udziałowców, jednostka nie jest niezależną osobą prawną, a czas jej trwania jest ograniczony do czasu trwania spółki matki;
- brak oddzielnej struktury właścicielskiej oznacza, że prowadzi działalność handlową i przyjmuje wszelkie prawne zobowiązania i ryzyko w imieniu i na rachunek spółki dominującej;
- brak wymogu kapitałowego;
- może zostać utworzony tylko w tych samych celach, co spółka matka;
- dozwolona jest repatriacja zysku oddziału, podlega on opodatkowaniu podatkiem od dywidendy w wysokości 15%, który może zostać zmniejszony na mocy traktatów o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu.

Biuro reprezentacyjne (liaison office)

- nie posiada osobowości prawnej;
- operuje na podstawie zezwolenia wydawanego przez tureckie Ministerstwo Przemysłu i Technologii, ograniczonego terminowo;
- nie prowadzi działalności handlowej na terytorium Turcji;
- prowadzi działania tylko i wyłącznie w zakresie oznaczonym w uzyskanym pozwoleniu;
- zezwolenie na działalność jest wydawane na okres od 1 do 10 lat w zależności od deklarowanego zakresu aktywności;
- działalność jest w 100% finansowana z środków zagranicznych przekazywanych na tureckie konto jednostki w walucie wymiennej (np. USD, EUR) z zagranicznych kont spółki matki.

Firmy zagraniczne często decydują się na rozpoczęcie działalności w jednej z tych form, zwłaszcza na początku zdobywania doświadczeń na rynku tureckim. Ich zawiązanie odbywa się stosunkowo szybko i sama procedura nie jest skomplikowana.

Porównanie działalności w formie oddziału i liaison office	
Oddział (BRANCH)	Biuro reprezentacyjne (LIAISON OFFICE)
✓ może prowadzić działalność komercyjną	✗ nie może prowadzić działalności komercyjnej
✓ działalność ograniczona zakresem działalności spółki dominującej	✗ zakres działalności ograniczony do predefiniowanych kategorii
✓ może wystawiać faktury handlowe	✗ nie może wystawiać faktur handlowych
✓ może zabiegać o dotacje	✗ nie może zabiegać o dotacje
✓ może przekazywać zyski za granicę	✗ nie generuje zysków
✓ czas działania ograniczony czasem trwania spółki dominującej	✗ czas działania z góry określony, max. 10 lat
✓ może finansować własną działalność	✗ działalność jest finansowana wyłącznie z środków pochodzących z zagranicy
✗ brak specyficznych zwolnień podatkowych	Zwolnione z: <ul style="list-style-type: none"> ✓ CIT (nie prowadzi działalności komercyjnej) ✓ VAT (w zakresie składania deklaracji) ✓ PIT od pensji pracowników (pod warunkiem wypłacania wynagrodzenia w walucie)

Źródło: TOBB, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi

Rozdział 6: Wymogi strukturalno-kapitałowe

Konstrukcja spółki akcyjnej i spółki z o.o. w Polsce jest bardzo zbliżona do ich odpowiedników po stronie tureckiej, to jest spółki A.Ş. i LTD. Şti. Wymagania co do wysokości minimalnego kapitału zakładowego, jego wpłaty jak i dozwolonej liczby wspólników w przedsiębiorstwie różnią się nieznacznie w obu krajach.

		POLSKA	TURCJA
SPÓŁKA Z O.O. (LTD. ŞTI)	Liczba wspólników		
	1 lub więcej	min. 1, max 50	
	Wysokość kapitału zakładowego i minimalna wartość udziału		
	Kapitał min. 5.000 PLN Udział min. 50 PLN	Kapitał min. 10.000 TL (ok. 4.800 PLN) Udział min. 25 TL (ok. 52 PLN)	
Obowiązek wpłaty kapitału			
Obowiązek wpłaty całości kapitału przed rejestracją spółki.	Obowiązek wpłaty co najmniej ¼ kapitału przed rejestracją, ¾ kapitału musi być wpłacone w ciągu 24 miesięcy od daty rejestracji.		
		POLSKA	TURCJA
SPÓŁKA S.A. (A.Ş.)	Liczba wspólników		
	1 lub więcej	min. 1, brak górnego limitu Jeżeli liczba wspólników przekroczy 250, spółka będzie podlegać Prawu o Rynku Kapitałowym.	
	Wysokość kapitału zakładowego i minimalna wartość akcji		
	Kapitał min. 100.000 PLN Akcje min. 0,01 PLN	Kapitał min. 100.000 TL (ok. 48.000 PLN) Akcje min. 0,01 TL Kapitał główny nie może być niższy niż 50 000 TL. W przypadku spółek, które zaakceptowały system kapitału zakładowego i nie są przedmiotem publicznego obrotu, kapitał zakładowy nie może być niższy niż 100.000,00 TL.	
Obowiązek wpłaty kapitału			
obowiązek wpłaty co najmniej ¼ kapitału zakładowego	Obowiązek wpłaty co najmniej ¼ kapitału przed rejestracją, ¾ kapitału musi być wpłacone w ciągu 24 miesięcy od daty rejestracji.		

Rozdział 7: Odpowiedzialność wspólników i członków zarządu

W świetle tureckiego kodeksu handlowego, odpowiedzialność za działania zarówno spółki akcyjnej (anonim şirket) jak i spółki z o.o. (LTD. Şti.) rozpatrywana jest na dwóch płaszczyznach:

- za zobowiązania wynikające z przepisów prawa prywatnego;
- za zobowiązania publiczne (dotycząc w głównej mierze zobowiązań podatkowych).

Odpowiedzialność wspólników/akcjonariuszy

W przypadku pierwszej grupy zobowiązań w spółce s.a. wspólnicy ponoszą odpowiedzialność do wysokości posiadanych udziałów, jednak maksymalnie do wysokości kapitału zakładowego. W przypadku spółki z o.o. odpowiedzialność nie spoczywa na wspólnikach, a wyłącznie na samej spółce.

Odpowiedzialność za zobowiązania publicznoprawne (takie jak zobowiązania podatkowe czy z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne) w przypadku obu typów spółek powiązana jest z wartością posiadanych udziałów. Udziałowcy spółki akcyjnej, o ile nie są członkami zarządu, ponoszą odpowiedzialność zgodnie z wartością posiadanych udziałów, jednak nie wyższą niż wartość kapitału zakładowego spółki. Oznacza to, że akcjonariusz nie ponosi żadnej odpowiedzialności za zobowiązania, których nie można pobrać od spółki. W spółce z o.o. wspólnicy odpowiadają swoim majątkiem osobistym (stosownie do proporcji posiadanych udziałów) za długi spółki z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, których nie można ściągać od spółki i osoby zarządzającej, bez górnego limitu.

Odpowiedzialność członków zarządu

Prawie we wszystkich przypadkach skala odpowiedzialności będzie uzależniona od odpowiedniego zapisu w statucie spółki bądź (gdy brak takiego zapisu) faktycznej winy danego reprezentanta. Niemniej Turecki Kodeks Handlowy (TCC) zawiera odrębne przepisy dotyczące odpowiedzialności prawnej i karnej za czynności wykonywane w ramach zarządzania i reprezentowania firmy. Jeśli członek zarządu naruszy postanowienia TCC, może zostać pociągnięty do odpowiedzialności prawnej lub karnej. Działania podlegające sankcjom to m.in.:

- nieścisłości dokumentów i oświadczeń;
- fałszywe przedstawienie kapitału zakładowego i świadomość niezdolności do zaspokojenia zobowiązań kapitałowych;
- nieprawidłowości w wycenie kapitału rzeczowego;
- brak prowadzenia ksiąg firmowych;
- zbieranie pieniędzy od społeczeństwa;
- naruszenie obowiązków uregulowanych w TCC, przepisach i / lub umowie spółki.

W spółce akcyjnej w przypadku gdy członkowie zarządu nie wywiązują się ze swoich zobowiązań publicznych i publicznoprawnych, a te nie mogą być zaspokojone z majątku spółki, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za zaległości powstałe w trakcie ich kadencji ze swojego majątku prywatnego.

W spółce z o.o. w przypadku naruszenia przez zarząd obowiązków wynikających z prawa i statutu spółki poprzez zaniedbanie, ponoszą oni odpowiedzialność przed (i) spółką, (ii) udziałowcami oraz (iii) wierzycielami spółki. Za należności publicznoprawne, które nie mogą zostać zaspokojone z majątku spółki, członkowie zarządu odpowiadają z majątku osobistego.

Rozdział 8: Procedura założenia spółki – spółka akcyjna i sp. z o.o.

Zgodnie z zasadą równego traktowania inwestorów zagranicznych i lokalnych stosowaną w Turcji, założycielami/udziałowcami w spółkach mogą na równych prawach być zarówno obywatele tureccy jak i obcokrajowcy, bez konieczności ubiegania się o specjalne pozwolenia ze strony władzy państwowej. Co więcej, przedsiębiorstwo może być w 100% własnością obcokrajowców, co oznacza że nie ma obowiązku wchodzenia w spółkę z obywatelem Turcji.

Właścicielem/udziałowcem spółki może być zarówno osoba fizyczna jak i osoba prawna.

Spółki akcyjne jak i z ograniczoną odpowiedzialnością mogą być tworzone w dowolnym celu gospodarczym i w zakresie, który nie jest zabroniony przez prawo tureckie.

Spółkę w Turcji można ustanowić osobiście bądź poprzez pełnomocnika. Pełnomocnikiem może być każdy – kancelaria prawna, upoważniony księgowy, a nawet osoba prywatna, wskazane jest jednak aby nasz pełnomocnik biegle posługiwał się językiem tureckim. W przeciwnym razie konieczne będzie skorzystanie z usług tłumacza, gdyż całość dokumentacji oraz instytucje, w których podmiot będzie rejestrowany operują jedynie w języku lokalnym. Pełnomocnictwo musi zostać wystawione w formie aktu notarialnego i wyraźnie stanowić, iż upoważniamy daną osobę/osoby do założenia spółki w naszym imieniu.

Zarówno pełnomocnictwo jaki i wszelkie inne dokumenty potrzebne do założenia podmiotu, które nie będą sporządzane w Turcji wymagają legalizacji. Oznacza to, że dokumenty muszą:

- zostać poświadczone przez odpowiednie instytucje (w przypadku notarialnego pełnomocnictwa - przez sąd okręgowy; wyciąg z KRS przez Krajowy Rejestr Sądowy itd.)
- otrzymać klauzulę apostille nadawaną przez MSZ
- następnie zostać zalegalizowane w tureckim konsulacie/ambasadzie w Polsce
- zostać przetłumaczone przysięgle na język turecki
- być poświadczone notarialnie w Turcji

Kroki konieczne do podjęcia celem ustanowienia spółki s.a. i spółki z o.o. w Turcji są analogiczne i przedstawiają się następująco:

KROK 1

Sporządzenie i poświadczenie notarialne dokumentów firmowych

Wymagane są następujące dokumenty:

- umowa założycielska podpisana przez wszystkich założycieli przed upoważnionym personelem Rejestru Handlowego (w Turcji) lub tureckim notariuszem (cztery egzemplarze, jeden oryginał);
- w przypadku, gdy partnerem zagranicznym jest osoba fizyczna:
 - dla każdego akcjonariusza będącego osobą fizyczną, dwie kopie paszportu,
- w przypadku, gdy partner zagraniczny jest osobą prawną:
 - zaświadczenie o działalności osoby prawnej wskazanej jako akcjonariusz wydane przez właściwy organ w kraju inwestora. Certyfikat musi zawierać informacje o aktualnym statusie i sygnatariuszach firmy,
 - uchwała (uchwały) właściwego organu korporacyjnego lub akcjonariusza osoby prawnej, zezwalających na założenie; jeżeli zakładanie przyszłej spółki będzie wymagało szczególnych warunków (nazwa firmy, dziedzina działalności itp.), należy je określić w uchwale dla zachowania jasności,

- w przypadku, gdy osoba prawna ma zostać powołana na członka zarządu przyszłej spółki, należy wskazać nazwisko osoby fizycznej, która będzie działać w imieniu osoby prawnej,
- w przypadku, gdy proces ma być prowadzony przez pełnomocnika, poświadczona notarialnie kopia pełnomocnictwa;
- notarialny wzór podpisu (dwie kopie);
- notarialnie poświadczony dowody tożsamości zarządu firmy (jeden egzemplarz).

KROK 2

Przesłanie memorandum i statutu spółki do MERSIS

MERSIS to centralny system informatyczny służący do przeprowadzania procesów rejestru handlowego oraz przechowywania danych z rejestru handlowego w formie elektronicznej. Osobom prawnym aktywnie zaangażowanym w działalność gospodarczą nadawany jest w nim unikalny 16-cyfrowy numer identyfikacyjny.

KROK 3

Uzyskanie potencjalnego numeru identyfikacji podatkowej

Firma musi uzyskać potencjalne numery identyfikacji podatkowej dla udziałowców i członków nie będących obywatelami/rezydentami tureckimi z odpowiedniego urzędu skarbowego. Numer ten jest niezbędny do otwarcia rachunku bankowego w celu zdeponowania kapitału zakładanej spółki. Dokumenty wymagane przez urząd skarbowy to:

- petycja z prośbą o rejestrację,
- kopia umowy najmu zawierająca adres siedziby firmy,
- umowa spółki (jeden oryginał),
- jeżeli proces ma być prowadzony przez pełnomocnika, konieczne jest udzielenie pełnomocnictwa wskazującego w szczególności upoważnienie do występowania w imieniu spółki przed organem podatkowym w celu uzyskania potencjalnego numeru podatkowego.

KROK 4

Założenie konta bankowego

Możliwe osobiście bądź przez pełnomocnika – na podstawie odpowiedniego upoważnienia. Ze względu na nowe regulacje wprowadzone w życie w 2020 roku dotyczące regulowania zobowiązań publicznych, zasadne jest otworenie przynajmniej jednego konta prowadzonego w lirze tureckiej w jednym z trzech tureckich banków publicznych, tj. Ziraat, Vakif, Halk Bank.

KROK 5

Depozyt procentu kapitału na koncie Urzędu ds. Konkurencji

Za pośrednictwem Biura Rejestracji Handlowej na konto Urzędu ds. Konkurencji należy wpłacić 0,04% kapitału zakładowego spółki.

KROK 6

Depozyt co najmniej 25% kapitału zakładowego w banku

25% kapitału zakładowego należy wpłacić przed zarejestrowaniem nowej spółki. Pozostałe 75% musi zostać zapłacone w ciągu dwóch lat. Alternatywnie kapitał może zostać w pełni opłacony przed rejestracją.

KROK 7

Wniosek o rejestrację w Biurze Rejestru Handlowego

Wymagane są następujące dokumenty:

- wniosek o rejestrację;
- cztery kopie formularza zgłoszenia ustanowienia podmiotu;
- umowa założycielska podpisana przez wszystkich założycieli przed upoważnionym personelem Biura Rejestru Handlowego lub notariuszem (cztery egzemplarze, jeden oryginał);
- dowód wpłaty 0,04% kapitału zakładowego na konto Urzędu ds. Konkurencji;
- w sp. z o.o. dla każdej osoby uprawnionej do reprezentowania założycieli dwa egzemplarze wzoru podpisu;
- deklaracja założycieli (jeden oryginał);

- formularz rejestracji w Izbie Handlowej (dwa różne formularze dla dwóch różnych typów akcjonariuszy: osoba fizyczna/osoba prawna);
- pisemne oświadczenie członków zarządu niebędących udziałowcami;
- dowód wpłaty co najmniej 25% kapitału zakładowego; jeżeli wniesiony zostanie wkład rzeczowy:
 - ekspertyza dotycząca kapitału rzeczowego;
 - oświadczenie właściwego rejestru wskazujące na brak ograniczeń co do tego kapitału rzeczowego;
 - dokument poświadczający sporządzenie adnotacji w odpowiednich rejestrach dotyczących kapitału rzeczowego;
 - pisemne umowy pomiędzy założycielami, innymi osobami i firmą założycielską dotyczące założenia firmy;

Po zakończeniu fazy rejestracji przed Urzędem Rejestracji Handlowej, Urząd zawiadamia właściwy urząd skarbowy oraz instytucje ubezpieczenia społecznego o zawiązaniu spółki. Biuro Rejestru Handlowego organizuje ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym w ciągu około 10 dni od rejestracji spółki.

KROK 8

Certyfikacja ksiąg handlowych

Następujące księgi handlowe wymagają certyfikacji:

- dziennik,
- księga główna,
- księga inwentarzowa,
- księga akcyjna,
- księga protokołów ze spotkań zarządu,
- księga protokołów z walnych zgromadzeń.

KROK 9

Kontakt z urzędem skarbowym

Kontakt celem potwierdzenia zawiadomienia o utworzeniu spółki przez Biuro Rejestru Handlowego. Biuro Rejestru Handlowego automatycznie zawiadamia urząd skarbowy i instytucję ubezpieczenia społecznego o zawiązaniu spółki. Urzędnik skarbowy (po uprzedniej notyfikacji) przychodzi do siedziby spółki w celu sporządzenia protokołu, który musi zostać podpisany przez co najmniej jednego autoryzowanego reprezentanta spółki.

KROK 10

Wydanie okólnika podpisów

W dniu zarejestrowania firmy w Biurze Rejestracji Handlowej sygnatariusze spółki muszą złożyć okólnik podpisów przed upoważnionymi pracownikami Biura.

Rozdział 9: Procedura założenia oddziału

Oddział (BRANCH) to specyficzna forma prowadzenia działalności w Turcji dostępna również dla inwestorów zagranicznych. Jak wspomniano wcześniej, cechuje ją brak oddzielnej struktury właścicielskiej, a tym samym brak wymogu kapitałowego oraz ścisłe powiązanie ze spółką dominującą zarówno w zakresie realizowanych celów jak i okresu trwania spółki.

Rejestracji oddziału dokonuje się we właściwym dla miejsca prowadzenia planowanej działalności Biurze Rejestru Handlowego składając następującą dokumentację:

- wniosek (musi być podpisany przez legalnego reprezentanta spółki dominującej pod pieczęcią firmy lub przez pełnomocnika; jeśli przez pełnomocnika, wówczas do wniosku należy dołączyć oryginał lub poświadczoną notarialnie kopię pełnomocnictwa);
- uchwała zarządu jednostki dominującej dotycząca otwarcia oddziału;
- uwierzytelniona kopia oryginału umowy spółki dominującej;
- wyciąg z KRS lub inna równoważna dokumentacja, która określa rejestrację i aktualny status spółki dominującej;
- pełnomocnictwo udzielone przez spółkę dominującą na rzecz przedstawiciela będącego rezydentem, uprawniające do pełnej reprezentacji;
- pięć kopii formularza deklaracji zawiązania oddziału (odpowiednie pola muszą być wypełnione i podpisane przez osobę upoważnioną);
- dwa egzemplarze pełnomocnictwa wskazującego przedstawiciela w Turcji;
- jeśli przedstawiciel oddziału jest obywatelem Turcji:
 - poświadczona notarialnie kopia dowodu osobistego;
- jeśli przedstawiciel oddziału nie jest obywatelem Turcji:
 - poświadczona notarialnie kopia paszportu przetłumaczona na język turecki;
- dwie kopie wzoru podpisu przedstawiciela oddziału;

- deklaracja spółki dominującej (letter of commitment), podpisana przez legalnego reprezentanta spółki dominującej;
- oświadczenie (Ticaret Müdürlüğü Beyan Formu) do uzyskania w Biurze Rejestru Handlowego (wraz ze zdjęciami przedstawicieli oddziału).

Wszystkie dokumenty, które zostaną wydane poza Turcją, muszą zostać poświadczone notarialnie i opatrzone klauzulą apostille, następnie przetłumaczone przysięgle na język turecki i poświadczone przez tureckiego notariusza.

Rozdział 10: Procedura założenia liaison office

Liaison Office – Biuro Reprezentacyjne to jedna z alternatywnych form, które można rozważać planując otwarcie przedsiębiorstwa w Turcji. Mimo licznych ograniczeń jakim podlega działalność w tej formie, pozwala ona stosunkowo niewielkim nakładem pracy zakotwiczyć się na rynku tureckim i poprzez własną lokalną jednostkę zbudować bazę do dalszej ekspansji.

Liaison office prowadzi działalność na podstawie pozwolenia wydawanego przez tureckie Ministerstwo Przemysłu i Technologii na z góry określony okres czasu w predefiniowanym zakresie. Ten jest deklarowany na etapie aplikacji o zezwolenie poprzez wybór z listy dozwolonych aktywności, tj.:

1. Analiza rynku

2. Promocja produktów i usług firmy matki

3. Reprezentacja i hosting

- reprezentacja firmy zagranicznej w instytucjach i organizacjach branżowych, koordynacja kontaktów biznesowych

4. Kontrola, inspekcja i zaopatrzenie lokalnych dostawców

- koordynacja lokalnych producentów, dostawców i produktów pod kątem standardów jakości firmy zagranicznej

5. Wsparcie techniczne

- świadczenie usług szkoleniowych i wsparcia technicznego dla dystrybutorów, wspieranie lokalnych dostawców w podwyższaniu standardów jakości

6. Komunikacja i przekazywanie informacji

- zbieranie i przekazywanie informacji firmie zagranicznej mającej kontakty handlowe w Turcji np. w zakresie uwarunkowań rynkowych, trendów konsumpcyjnych, lokalnej konkurencji, dystrybutorów i ich działalności

Źródło: TOBB, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, T.C. Ticaret Bakanlığı

7. Regionalna jednostka zarządzająca

- szczególnie zorientowana na inne jednostki firmy zagranicznej w innych krajach; koordynacja i zarządzanie operacjami, takimi jak formułowanie strategii inwestycyjnych, planowanie, promocja, sprzedaż, obsługa posprzedażowa, zarządzanie marką, zarządzanie finansami, wsparcie techniczne, badania i rozwój, dostawy zewnętrzne, testowanie nowo opracowanych produktów, usługi laboratoryjne, badania i analizy, szkolenia personelu

W praktyce pozwolenie na działalność jest zazwyczaj wydawane na okres 3 lat i podlega przedłużeniu na podstawie wniosku na koniec okresu działalności. Jednostki, które w ramach deklarowanej działalności wskazały punkt 7 mogą otrzymać zezwolenie na operację na okres do 10 lat. Zezwolenie na działalność w ramach punktu 1 i 2 nie podlega przedłużeniu.

Biura reprezentacyjne spółek zagranicznych podlegają nadzorowi ze strony Ministerstwa, dla którego rokrocznie, do końca maja, muszą przedstawiać raport z działalności oraz raport finansowy. Przekroczenie ram działalności określonych w otrzymanym pozwoleniu lub wykazanie finansowania operacji biura z środków innych niż pochodzących z zagranicznych kont spółki matki przekazanych na tureckie konto biura w walucie wymiennej są podstawą do anulowania licencji na działalność.

Celem otwarcia liaison office konieczne jest skompletowanie poniższych dokumentów:

1. Formularz zgłoszeniowy – dostępny na stronach Ministerstwa Przemysłu i Technologii;
2. Oświadczenie spółki (letter of commitment) przedstawiające planowany zakres aktywności biura wraz ze zobowiązaniem, że biuro nie będzie prowadzić działalności handlowej;
3. Dowód, że sygnatariusz oświadczenia jest w pełni upoważniony przez firmę;

4. Zaświadczenie o działalności wydane przez obce państwo i zweryfikowane przez właściwy konsulat turecki (np. wyciąg z KRS);
5. Bilans i rachunek zysków i strat spółki matki za ostatni rok obrotowy;
6. Upoważnienie wydawane osobie lub osobom wyznaczonym do prowadzenia działalności biura reprezentacyjnego na terenie Turcji (Certificate of Authority);
7. Pełnomocnictwo w przypadku, gdy czynności związane z utworzeniem biura prowadzi inny przedstawiciel (np. lokalna kancelaria prawna).

Wnioski złożone przez firmy zagraniczne o utworzenie biura reprezentacyjnego w celu prowadzenia działalności finansowej podlegającej specjalnym przepisom (takim jak rynki pieniężne i kapitałowe lub ubezpieczenia) i są oceniane przez właściwe agencje, takie jak Rada Rynków Kapitałowych Turcji oraz Agencja Regulacji i Nadzoru Bankowego - oba są odpowiednio upoważnionymi organami na podstawie przepisów szczególnych. Wnioski firm zagranicznych o utworzenie biur reprezentacyjnych w innych branżach, które wymagają koncesji na prowadzenie działalności lub podobnych zezwoleń na wniosek Ministerstwa, mogą wymagać rozpatrzenia w świetle opinii właściwych organów uprawnionych do ich wydawania.

Po otrzymaniu zezwolenia na działalność konieczne jest dokonanie rejestracji podatkowej oraz przekazania do Ministerstwa kopii umowy najmu lokalu na potrzeby działalności biura w terminie maksymalnie 1 miesiąca. Wszelkie zmiany w zakresie adresu, lokalnego przedstawiciela lub nazwy spółki matki również wymagają notyfikacji do Ministerstwa.

Rozdział 11: Zatrudnianie cudzoziemców

Zawiązanie spółki w Turcji w większości przypadków będzie się wiązało z zatrudnieniem pracowników. O ile zatrudnienie obywateli narodowości tureckiej nie stwarza przeszkód z uwagi na protekcyjny podejście Turcji do lokalnego rynku pracy, zatrudnienie obywateli innych narodowości wiąże się z koniecznością spełnienia przez spółkę szeregu kryteriów.

Spółki zawiązywane w Turcji (włącznie z oddziałami spółek zagranicznych) muszą występować o zezwolenie na pracę dla personelu innych narodowości niż turecka. Zezwolenia są w praktyce wydawane z reguły na okres 12 miesięcy i podlegają przedłużeniu. W ramach aplikacji do wniosku dołącza się szereg dokumentów spółki (zlokalizowanej w Turcji) jak i dotyczących osoby dla której spółka występuje o pozwolenie. Niemniej, przed rozpoczęciem procesu należy zweryfikować, czy spółka spełnia określone przepisami kryteria celem uniknięcia negatywnego rezultatu już na wstępie rozpatrywania aplikacji. Poniżej przedstawiony jest wybór kryteriów i informacji, które należy wziąć pod uwagę.

Spółka zlokalizowana w Turcji, planująca zatrudnienie obcokrajowca musi:

1. zatrudniać co najmniej 5 obywateli narodowości tureckiej;
2. jeżeli planowane jest zatrudnienie więcej niż jednego obcokrajowca, wymaga się wykazania zatrudnienia osobno 5 obywateli narodowości tureckiej na każdego cudzoziemca;
3. jeżeli obcokrajowcem, dla którego spółka zabiega o pozwolenie jest współwłaściciel spółki, wymaga się wykazania zatrudnienia 5 obywateli narodowości tureckiej w ostatnich 6 miesiącach pozwolenia wydawanego na okres 1 roku;

4. kapitał zakładowy spółki musi wynosić min. 100 000,00 TL lub wartość sprzedaży brutto musi wynosić co najmniej 800 000,00 TL lub wartość eksportu w ostatnim roku obrotowym musi wynosić co najmniej 250 000,00 USD;

Powyższe nie mają zastosowania w przypadku zatrudniania personelu będącego przedstawicielami narodowych linii lotniczych innych krajów niż Turcja, pracowników sektora edukacji oraz pomocy domowych.

5. cudzoziemiec, będący współwłaścicielem spółki, dla którego spółka zabiega o pozwolenie musi posiadać co najmniej 20% udziałów spółki o wartości nie mniejszej niż 40 000,00 TL;

Co więcej, wysokość wynagrodzenia personelu innych narodowości niż turecka również podlega regulacji i jest określona jako nie mniej niż wielokrotność minimalnego wynagrodzenia, które w roku 2020 wynosi 2 943,00 TL.

6. stanowiska kierownicze wyższego szczebla oraz piloci – 6,5 x wynagrodzenie minimalne;
7. kierownicy jednostek i oddziałów, inżynierowie i architekci – 4 x minimalne wynagrodzenie;
8. nauczyciele i pracownicy na stanowiskach wymagających specjalistycznej wiedzy i umiejętności – 3 x minimalne wynagrodzenie;
9. pomoc domowa – minimalne wynagrodzenie;
10. inne stanowiska – 1,5 x minimalne wynagrodzenie.

Źródło: TOBB, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, T.C. Ticaret Bakanlığı, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Mając na uwadze, że wymagania co do zatrudniania obcokrajowców stawiane zagranicznym inwestorom mogą stanowić przeszkodę w zakresie przyciągania BIZ do Turcji, powstało „Rozporządzenie o zatrudnianiu cudzoziemców w ramach bezpośrednich inwestycji zagranicznych”. Akt ten wprowadził szereg ułatwień w procedurze przy czym oparty jest na dwóch fundamentalnych kryteriach:

Specjalna inwestycja zagraniczna (w tym biura reprezentacyjne)

Termin „specjalne bezpośrednie inwestycje zagraniczne” odnosi się do spółki lub oddziału podlegającego ustawie o bezpośrednich inwestycjach zagranicznych i spełniającego co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

1. przy założeniu, że udziałowcy zagraniczni posiadają co najmniej 1 888 190,00 TL kapitału, spółka lub oddział:
 - zarejestrował obrót w wysokości nie mniejszej niż 141,9 mln TRY w ostatnim rokulub
 - zrealizował eksport w wysokości co najmniej 1 mln USD w ostatnim rokulub
 - zatrudniał co najmniej 250 pracowników zarejestrowanych w instytucji ubezpieczenia społecznego w ostatnim rokulub
2. w przypadku, gdy celem spółki lub oddziału jest realizacja inwestycji, planowana wartość inwestycji to co najmniej 47,1 mln TL
lub3. firma posiada bezpośrednią inwestycję zagraniczną w co najmniej jednym kraju innym niż kraj, w którym znajduje się jej główna siedziba

Kluczowy personel zagraniczny

„Kluczowy personel” oznacza personel, który spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów w ramach spółki zlokalizowanej w Turcji:

1. Osoby pełniące funkcję akcjonariusza spółki, przewodniczącego zarządu, członka zarządu, dyrektora naczelnego, wiceprezesa, dyrektora wykonawczego, zastępcy dyrektora lub podobne, posiadające uprawnienia lub pełniące co najmniej jedną z poniższych funkcji:
 - wyższe kierownictwo lub stanowisko kierownicze w firmie,
 - zarządzanie całością lub częścią firmy,
 - audyt lub kontrola pracy audytorów firmy, personelu administracyjnego lub technicznego,
 - zatrudnianie nowego personelu lub rozwiązanie stosunku pracy z obecnym personelem lub składanie propozycji w tych kwestiach,
2. osoby posiadające kluczową wiedzę dotyczącą usług, urządzeń badawczych, technik czy zarządzania firmą
3. w biurach reprezentacyjnych maksymalnie jedna osoba, wskazana przez spółkę matkę jako reprezentant w certificate of authority

ZASTRZEŻENIE

Powyższy materiał jest chroniony prawami autorskimi, które przysługują Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. („PAIH”) i można go wykorzystywać w sposób dozwolony przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1231), ale jedynie w celach niekomercyjnych (tj. na użytek własny). Nie jest dozwolone komercyjne wykorzystanie przekazywanych treści. Ponadto, materiał ten można wykorzystać, jeżeli przepisy lub zgoda uprawnionego zakładają, że wykorzystanie w celach niekomercyjnych nie wymaga pozwolenia ze strony uprawnionego. Dla innych sposobów wykorzystania materiału niezbędne jest uzyskanie pozwolenia od uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. PAIH nie ponosi odpowiedzialności z tytułu jakiegokolwiek szkody bezpośredniej lub pośredniej jakiegokolwiek rodzaju, w tym szkody za utratę zysków, wynikłej z całkowitego lub częściowego wykorzystania informacji udostępnionych przez PAIH w niniejszym materiale. W związku z tym, każdy odbiorca tych informacji powinien sprawdzić przydatność i poprawność wyżej wymienionych informacji zgodnie z ich przeznaczeniem i korzystać z tych informacji na własną odpowiedzialność. PAIH oraz jej pracownicy nie ponoszą w żadnym wypadku odpowiedzialności za jakąkolwiek decyzję lub działanie podjęte w oparciu o wyżej wymienione informacje, ani za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z decyzji podjętych w oparciu o te informacje.

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

NIP: 526-030-01-67

KRS: 0000109815

Kontakt:

Serwis PAIH24: +48 22 334 99 55

Kontakt PAIH24: paih24@paih.gov.pl

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

